

Governar la cultura més enllà de l'Estat: actors, drets i interdependències

Published by [Interacció](#) [1] on 23/07/2014 - 11:33 | Last modification: 22/04/2026 - 11:24

L'article de Raymond Weber (2010) parteix d'una constatació que ha anat guanyant centralitat des dels anys noranta: el concepte de governança s'ha imposat com a marc per pensar l'acció pública en contextos complexos, també en el camp cultural. Aquesta emergència no és neutra. Respon a una crisi de governabilitat dels sistemes polítics tradicionals, incapaços de respondre a demandes socials creixents, a la fragmentació dels espais de decisió i a l'aparició d'actors que desborden l'Estat com a únic centre de poder.

En aquest context, la governança es defineix com un desplaçament de la decisió cap a formes més horitzontals, amb múltiples actors implicats i amb mecanismes de regulació basats en la negociació, el partenariat i la coordinació. Aquest desplaçament comporta una transformació profunda de les polítiques culturals: deixen de ser exclusivament instruments estatals per esdevenir espais d'interacció entre institucions públiques, sector privat i societat civil.

L'article articula aquesta transformació a partir de tres aproximacions complementàries. La primera és històrica i recorda que la qüestió del "bon govern" no és nova, sinó que travessa tradicions diverses, des de la Carta de Kurukan Fuga fins a les representacions renaixentistes del bé comú. Aquesta genealogia permet situar la governança cultural com una continuïtat de preguntes sobre justícia, convivència i organització social.

La segona aproximació es construeix des de la cooperació internacional i el desenvolupament. Aquí la "bona governança" apareix vinculada a principis com la transparència, l'estat de dret, la participació o l'eficiència. Amb el temps, aquesta perspectiva evoluciona cap a una lectura menys tecnocràtica i més política, que incorpora la dimensió territorial, la pluralitat d'escalles i la necessitat d'articular interessos diversos en contextos globals. La governança esdevé així una manera d'entendre l'exercici del poder i no només una tècnica de gestió.

La tercera aproximació, centrada en els drets culturals i la societat del coneixement, és probablement la més decisiva per al camp cultural. La governança cultural s'hi defineix com un sistema d'interaccions en què els actors comparteixen responsabilitats en la definició del bé comú. El centre ja no és l'administració, sinó la relació entre actors, mediatitzada per espais públics de debat i control democràtic. Això implica una concepció forta de la democràcia, basada en la participació, la deliberació i el reconeixement de la diversitat cultural.

En aquest marc, la cultura no és només un sector, sinó un principi estructurador de la vida social. La governança cultural es vincula directament amb la capacitat de les societats per gestionar la diversitat, construir ciutadania i generar cohesió. La referència als drets culturals és clau: no només legitimen l'acció pública, sinó que situen l'accés i la participació cultural com a condicions per al desenvolupament democràtic.

El text no ofereix un model tancat. Insisteix, de fet, en la necessitat d'evitar receptes universals i de construir formes de governança adaptades a cada context. Aquesta obertura no és una debilitat, sinó una posició deliberada: la governança cultural només pot existir com a procés situat, en què els actors defineixen col·lectivament els objectius, les escales i els mecanismes de decisió.

Així, la pregunta pel tipus de governança per a la cultura no es resol amb un dispositiu tècnic, sinó amb una redefinició del lloc de la cultura en el sistema polític. No es tracta només de gestionar millor, sinó de decidir qui participa, com es prenen les decisions i amb quins criteris es construeix el bé comú.

Referència

Weber, R. (2014). Quelle gouvernance pour la culture et le secteur culturel? *Kultur: revista interdisciplinària sobre la cultura de la ciutat*, 1(1), 69-100. (doi: <http://dx.doi.org/10.6035/Kult-ur.2014.1.1.2>) [2]

Categories: Article

Categories: Articles i anàlisi

Tags: governança cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: drets culturals

Tags: participació cultural

Tags: valor públic de la cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/governar-la-cultura>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://doi.org/10.6035/Kult-ur.2014.1.1.2>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5234>